

Verksamhetsberättelse
Hammarö församling
2015

Innehållsförteckning

	Sida
1. Inledning	4
2. Grundläggande uppgiften	
2.1. Gudstjänst och kyrkliga handlingar – dop, begravning, vigsel, konfirmation	4
2.2. Undervisning	5
2.2.1. Konfirmation	5
2.2.2. Skolkyrka	5
2.2.3. Barnverksamhet	6
2.2.4. Ungdomsverksamhet	6
2.2.4.1. SKU – Svenska kyrkans unga	6
2.2.4.2. Fadder/Unga ledare	6
2.3. Diakoni	7
2.4. Mission	8
2.4.1. Internationella gruppen	8
2.4.2. Internationell samverkan och bistånd	8
2.5. Ekumeniskt arbete	8
3. Övrig kyrklig verksamhet	
3.1. Skapande verksamhet	9
3.2. Pilgrim	9
3.3. Retreatverksamhet	9
3.4. Sorgegrupp	9
3.5. Kör- och musikverksamhet	10
3.6. Påskdrama	10
3.7. Café Vägkyrkan	10
3.8. HBTQ	10
3.9. Miljöarbete	10
3.10. Kyrka för Fairtrade	11
3.11. Studiecirklar	11
4. Krisberedskap	
4.1. POSOM	11
5. Styrning och ledning	
5.1. Styrningsfunktionen – förtroendeorganisationen	11
5.2. Ledningsfunktionen	12
6. Stödjande verksamhet	
6.1. Kansli och ekonomi	12
6.2. Information	12
6.3. Vaktmästeri	12
6.3.1. Fastigheter	12
7. Begravningsverksamhet	
7.1. Kyrkogården	13
8. Slutord	13

1. Inledning

”2015 var ett händelserikt år med både återkommande, invanda och nya aktiviteter. Under påsken framfördes vid ett par tillfällen ett mycket uppskattat påskspel, med många medverkande i olika åldrar, i Skoghalls kyrka. Kyrkan var fullsatt vid båda föreställningarna. I början av maj hölls en festlig familjedag med gudstjänst och körkonsert samt mat, fika och roliga aktiviteter vid Hammars gård och Hammarö kyrka. Många kom, barn och vuxna i olika åldrar. Under sommaren höll Café Vägkyrkan öppet och under Allhelgonahelgen serverades kaffe till flera hundra personer som besökte kyrkogård och gudstjänst.

En av de stora och fina händelserna under året var biskopsvisitationen i oktober. Biskop Esbjörn Hagberg kom på visitationsbesök till Hammarö församling för sista gången innan sin pensionering under 2016. Under några dagar fick medarbetare, både personal och förtroendevalda, träffa biskopen och medarbetare från stiftskansliet och samtala om viktiga frågor som rör församlingens liv och verksamhet. Söndag den 18 oktober avslutades visitationen med en festgudstjänst i Hammarö kyrka med efterföljande lunch i församlingshemmet Arken där biskopen höll sitt visitationstal.

Under året har vi som församling deltagit i det nationella projektet ”Tala tro, dela liv”. Två medarbetare har utbildats i att ”tala tro” med föräldrar till små barn och all personal i församlingsverksamheten samt förtroendevalda medarbetare har inbjudits till samtalsdagar med projektledare teol dr Sven Hillert från Uppsala. Många upplever att nu kan vi känna oss lite tryggare när vi ”talar tro” i vardagen med de människor vi möter i våra olika verksamheter. Projektet har gett både vägledning och påfyllning.

Fler barn än vanligt har besökt Hammarö kyrka under hösten genom ett samarbetsprojekt med Hammarö kommun. Alla barn i årskurs tre har studerat målningarna i kyrkan och därefter, under ledning av ett par av församlingens personal, fått måla egna bilder som i början av 2016 ställts ut i bibliotekets konsthall.

2015 har varit ett år då några medarbetare gått i pension och några nya medarbetare kommit. Ett år av rytmiskt vardagsarbete och några större händelser. Ordet hopp har börjat användas alltmer i våra samtal med varandra. Hopp är det vi vill förmedla! Vi vill som församling, som medarbetare, verka för hoppfulla möten och hoppfulla mötesplatser varje dag.”

Regina Piscator, kyrkoherde

2. Grundläggande uppgiften

2.1 Gudstjänst och kyrkliga handlingar – dop, begravning, vigsel, konfirmation

Gudstjänsterna är församlingens nav där människor i olika åldrar och i olika livssituation kan hämta kraft och få möjlighet till fördjupning. Gudstjänsten vill förmedla hopp.

Hammarö församling har ett varierat gudstjänstliv. På söndag förmiddag i Hammarö kyrka har det under 2015 i regel varit mässa, det vill säga en mer traditionell gudstjänst. Ofta har någon av församlingens körer eller en solist medverkat. Ungefär en gång i månaden, under terminstid, har det varit gudstjänst för små och stora. Vid dessa tillfällen har barn från någon av barnkörerna sjungit. Vid några tillfällen har också föräldrar och bebisar från babyrytmiken medverkat. En stor gudstjänst och familjefest som ägde rum i maj var en temagudstjänst med sånger och texter av Astrid Lindgren.

Några gånger per termin har det varit ekumenisk gudstjänst tillsammans med Equmeniakyrkan (Lövnäskyrkan).

I Skoghalls kyrka har gudstjänsterna oftast ägt rum klockan 18 på söndagar. Andra tider har prövats i Skoghall, men klockan 18 är den tid som det har visat sig fungera bäst för församlingsborna. I Skoghall är det ofta musik- och temagudstjänster. Några exempel på gudstjänster är Israel- och Palestinagudstjänst (hoppet om fred), Aten-Hammarö gudstjänst (fotoutställning), miljögudstjänst och Even Song med körer på trettondagen.

Församlingen har fortsatt att använda den nya kyrkohandboken för att pröva nya formuleringar och ny musik.

I Hammarö församling, och specifikt i Hammarö kyrka, äger många kyrkliga handlingar rum. Så gott som varje vecka under året är det dop och begravning och under vår- och sommarhalvåret också konfirmation och vigsel. Under 2015 förrättades 125 dop, 22 vigslar, fem konfirmationsgudstjänster och 137 begravningsgudstjänster. Ett antal urnsättningar har också utförts, liksom bikt och välsignelse över ingånget äktenskap.

2.2 Undervisning

2.2.1 Konfirmation

Under 2015 konfirmerades 85 ungdomar av sammanlagt 179 kyrkotillhöriga. Detta motsvarar 47 procent av de kyrkotillhöriga ungdomarna.

De ungdomar som konfirmerades erbjöds olika konfirmationsalternativ utifrån intresse, så som vecko-, söndags- och sommarkonfirmation. Samtliga konfirmandgrupper åkte på läger tillsammans till Rättviks stiftsgård. Under året deltog ett antal ungdomar, mellan 15-19 år, som unga ledare i konfirmandverksamheten. Dessa unga ledare fungerar som en länk mellan konfirmander och vuxna. Den ekonomiska ersättningen för Unga ledare tagits bort och ersatts med en studieresa. Detta år gick studieresan till Aten.

Församlingen har under året inbjudit samtliga ungdomar som har möjlighet att konfirmeras till konfirmandevent, vid två tillfällen. Första tillfället var på Skoghalls Folkets hus där det bjöds på bio och andra tillfället på Arken, som upptakt för konfirmandåret. Dessa event hade som syfte att visa på vad konfirmationen innebär.

2.2.2 Skolkyrka

Skolkyrkoarbetet har bestått av en rad olika delar. Förskolorna och skolorna har besökt församlingens kyrkor i olika sammanhang, både för att få uppleva kyrkan som en historisk byggnad men också för att fira gudstjänster. Några förskoleklasser har varit och sett på påskspel medan de äldre barnen varit på allhelgonasamling, adventssamlingar, luciafirande och skolavslutningar inför jul- respektive sommarlov.

På Hammarlundens och Mörmoskolans högstadier har skolpräst och församlingspedagog regelbundet varit på besök under veckorna för att finnas till för ungdomarna.

Under 2015 öppnades Bärstadsskolan för elever i och med att vårterminen började. Eleverna kom både från Hallersruds skola och Hammarlundens skola i och med att upptagningsområdena gjordes om och Hammarlundens behövde avlastas. På nyårsafton brann Götetorpsskolan och verksamheten med skolans alla elever fick flyttas till Hammarö utbildningscenter på det nya året.

Varje skola och förskola inom Hammarö kommun har tillgång till en präst som finns med i de stödgrupper som finns på de flesta skolorna och förskolorna. Arbetet består dels i att dela med sig av

kunskaper och erfarenheter i mötet med barn i kris, men också att aktivt gå in och arbeta när en kris uppstår.

2.2.3 Barnverksamhet

Barnverksamheten i Hammarö församling har främst varit förlagd till församlingshemmet Arken med veckovisa grupper som sträcker sig över terminerna. Grupperna har varit *babyrytmik* - för barn 0-6 mån med förälder (2 grupper), *småbarnsrytmik* - fortsättning på babyrytmiken (2 grupper), *babycafé* - gemenskap och umgänge för baby upp till 1 år med förälder, *babymåleri* – skapande verksamhet för baby och förälder, samt *öppet bus* - för barn i förskoleåldern. För de lite äldre barnen erbjöds samvaro, gemenskap och olika aktiviteter i *"Minikyrkis"* (5-6 år) och *"Kyrkis"* (7-9 år), samt *After school* för mellanstadiet.

På familjecentralen, på Mörmogård, finns Hammarö församling representerad i den öppna förskolan och spädbarnsrytmiken, två dagar i veckan, samt i en rytmikgrupp. Familjecentralen är ett samarbete mellan Hammarö kommun, Landstinget i Värmland och Hammarö Församling. En medarbetare representerar församlingen i familjecentralens styrgrupp.

På Lillängsskolan har läxhjälp erbjudits för mellanstadieelever, en eftermiddag i veckan. Första veckan på sommarlovet erbjöd barnverksamheten ett dagkollo, 4 dagar för mellanstadiebarn. En gång under vår och höst har barnklädesbasar anordnats på Arken.

Övrig verksamhet:

Under påsktiden bjöd barnverksamheten in till påskspel för 6-åringar med föreställningar på Arken och i Skoghalls kyrka. I advent hölls luciafirande på äldreboendet Gunnarskärsgården. Projektet "Det Stora barnkalaset" som sker i samarbete med Hammarö kommun är också en del av det diakonala barn- och familjearbetet. Projektet. Vidare deltog medarbetare från barnverksamheten i projektet "Stjärnor i juletid" (se också 3.1 Skapande verksamhet) och i projektet "Tala tro" samt en kurs i att tillverka "Bibliska figurer".

2.2.4 Ungdomsverksamhet

2.2.4.1 SKU - Svenska kyrkan unga

I församlingen finns det sedan många år en ungdomsverksamhet, SKU - Svenska Kyrkans Unga. Detta är en organisation som finns både på riks- och stiftsnivå med arrangemang som vänder sig till barn och unga i åldrarna 0-30.

Under 2015 har gruppen träffats en gång i veckan under terminerna och spelat spel, bakat, målat, pysslat, sett på film, lagat julmat, firat andakt och mycket mer.

Påsk firades traditionsenligt på Sandviken gården, med SKU 's årliga påskläger. Totalt var det 13 ungdomar från SKU Hammarö som deltog i lägret.

2.2.4.2 Fadder/Unga ledare

I konfirmandgrupperna finns möjligheten att få hjälp av faddrar/unga ledare, som är före detta konfirmander. Under 2015 tackades dessa hjälpledare med en resa, som gick till Aten. Ungdomarna besökte bland annat Svenska kyrkan i utlandet och "Barnens Ark" i Korint. De unga ledarna ges även möjligheten till en utbildning som sker tillsammans med Karlstad Stift och SKU på distrikts nivå. Utbildningen startar i den egna församlingen där ämnen såsom andakt, "jag som ledare", lekmetodik med mera tas upp, för att sedan avslutas med en gemensam utbildningshelg alternativt en resa beroende på vilket steg man går i kursen. Under utbildningen ses ungdomar från flera olika

församlingar i stiftet där församlingsledarna är en del av utbildningsteamet. Församlingens unga ledare deltog i denna utbildningssatsning under 2015.

Under året har 12 stycken faddrar deltagit i konfirmandverksamheten som helhet.

2.3 Diakoni

Det diakonala arbetet bygger på mötet med den enskilda människan utifrån dennes behov - en medmänsklig omsorg där hon eller han befinner sig i livet. Möten och samtal har skett på församlingsexpeditionen, genom hembesök, besök på sjukhus och servicehus och även via telefonsamtal. Möten har också skett i grupp.

Under året fanns följande grupper som del av den diakonala verksamheten:

Arbetskretsen

Gruppen har träffats varannan måndag, terminsvis. I arbetskretsen förs samtal, andakt, fördjupning och man bedriver ett arbete för välgörenhet med bl a påsk- och julbasar. Vid vårterminens slut gjordes en utflykt, tillsammans med Frykeruds arbetskrets, till Liljedals hembygdsförening och det gamla glasbruket.

Frivilliggruppen/ Besöksgruppen

Hjälper till i olika verksamheter i församlingen. Gruppen bakar och sköter serveringen till olika evenemang, sjunger på Björkhagsgården och hjälper till där med den kreativa verksamheten, finns tillgänglig vid Trivselträffarna på servicehusen och vid "trivselgympa" på trygghetsboendet Lillängen. Gruppen är ett stöd i konfirmandverksamheten, vid tisdagsfrukostar och Torsdax lunch för daglediga. Gruppen ansvarar också för ett "litet julbord" sista Torsdax före jul, annandag jul med enkel julmat efter gudstjänsten, "Kul i jul" samt vid allhelgonakaffet på Hammars gård.

Under 2015 gick den tidigare så kallade Besöksgruppen in som en del i Frivilliggruppen. Besöksgruppen har varit de som ansvarat för blomutdelning och besök till äldre till jul och födelsedagskalas tre gånger per år. Gruppen ansvarar också för att alla 80-, 85-, 90- och 90 plus-åringar får ett födelsedagskort på respektive födelsedag.

Gunnarskärsgården

Under terminerna har hållits gudstjänst eller andakt varje torsdag förmiddag på Gunnarskärsgården.

Kringlorna

Kringlorna är en grupp som arbetar med att stödja utsatta barn i Hammarö kommun. Exempel är Det stora barnkalaset och julgransskakning hos Klippan (barn med särskilda behov på Lillängsskolan). Pengar till verksamheten har kommit genom donationer, lotterier, försäljning och väffelcafé.

Trivselträffar

En ambulerande verksamhet på servicehus och trygghetsboenden, med andakt, underhållning och servering.

Nätverk

Den diakonala verksamheten samverkar också med Hammarö kommun, Röda korset, Equmeniakyrkan på Hammarö, stiftet, diakonatet, vårdcentralen, familjecentralen och skolan. Nytt för 2015 har varit samarbetet när det gäller flyktingarna i de nya flyktingboendena på Sätterstrand. Nätverket "För ett varmare Hammarö med mer hjärta" har bildats. Ett samarbete har påbörjats med kommun och föreningar kring uppstart av en lokal Fritidsbank.

Under våren hölls några träffar i församlingens regi för de ensamkommande flyktingpojarna på HVB-hemmet. Pojkarna bjöds in till gemenskapskvällar tillsammans med ungdomar i församlingens verksamhet. De bjöds också in till en söndagslunch i Skoghalls församlingshem med vårpyssel. Under hösten startades Fikaféet på Cleveträffen varje måndag, ett projekt där Hammarö församling är med och erbjuder gemenskap för nyanlända och redan boende på Hammarö. Under december

skedde en träff i Skoghalls kyrka och församlingshem, med luciatåg, musik och körsång samt fika och gemenskap.

Andra exempel på verksamhet med samverkan är Lillängens trygghetsboende, Cleveträffen för daglediga, Björkebo seniorboende, Det stora barnkalaset och Väntjänsten (en samarbetspartner som har olika stödsatser för äldre och funktionshindrade).

Diakonen har också haft regelbundna kontakter med socialchefen, enhetschef/verksamhetsansvarig för äldreboenden, fritidsledaren för äldreboenden, enhetschefen IFO och drogsamordnaren i kommunen.

2.4 Mission

2.4.1 Internationella gruppen

Hammarö församlings Internationella grupp, IG, arbetar med internationella frågor, miljöfrågor samt verkar för Fairtrade. Gruppen träffas cirka en gång per månad. IG har knutit till sig ett antal frivilliga resurspersoner, som ställer upp och hjälper till vid exempelvis församlingskvällar, försäljning av Fairtrade produkter, bössinsamlingar med mera.

IG har under verksamhetsåret haft 10 protokollförda möten samt årsmöte.

Exempel på genomförda aktiviteter:

Temagudstjänster med olika teman och ibland med inbjudna talare, gudstjänst tillsammans med EFS-missionär i Tanzania, olika arrangemang under faste- och jultidens insamlingsperioder samt resurspersonträffar med film och föredrag. Under hösten gjorde IG en inspirationsresa till Nyköping och träffade den lokala internationella gruppen. IG har också medverkat vid Fairtrade Forum i Uppsala. Nytt för hösten är engagemanget i det flyktingcafé, Fikaféet, som Hammarö Kommun startat.

Att sprida kunskap om Fairtrade är en stor del av IG:s verksamhet. Allahelgonhelgens försäljning på Hammars gård är den största, men försäljning sker även i samband med vissa gudstjänster och barnklädesbasarer. Under sommaren finns också möjlighet att köpa Fairtradevaror vid vägkyrkans sommarcafé.

2.4.1 Internationell samverkan och bistånd

Hammarö församling har under 2015 haft ett samarbete med Svenska kyrkan i Aten. Dels har en fotoutställning arrangerats utifrån temat vardag. Denna hade vernissage i Skoghall och Aten vid samma tillfälle.

Församlingen samverkar sedan länge med missionär Ulf Ekängen i Tanzania. Sedan 2015 stöttar församlingen också projektet ”Barnens ark” genom kollekt, som kondoleansändamål samt gåvor vid dop. Stödet ges till biståndsprojekt bland romska barn och familjer i flyktinglägret Eximilia utanför Korinth. Grupper från församlingen har besökt projektet vid två tillfällen.

2.5 Ekumeniskt arbete

Hammarö församling fortsätter det mångåriga samarbetet med Lövnäskyrkan (före detta Missionskyrkan och nu en del av Equmeniakyrkan). Församlingarna har firat flera gemensamma gudstjänster i Hammarö och Skoghall, samt i Lövnäskyrkan. Lövnäskyrkan har medverkat i några av församlingens verksamheter för daglediga samt haft medarbetare med i ”Det stora Barnkalaset”.

3. Övrig kyrklig verksamhet

3.1 Skapande verksamhet

Den skapande verksamheten har varit aktiv i följande projekt/grupper:

Kulturarv - Medeltid - Hammarö kyrka - Under hösten har alla elever i åk 3, i Kulturgarantins regi, besökt och studerat Hammarö kyrka, vilket utmynnade i en utställning i Konsthallen, Hammarö bibliotek, och har dokumenterats i en bok. Projektet genomfördes i samarbete med Hammarö kommun och Kyrkogårdsförvaltningen. *Lördag i ateljén/Inspirationskväll/Broderigrupp* - Vid 6 tillfällen träffades både barn och vuxna på församlingshemmet Arken och skapade på olika teman. Broderigruppen "Stygn och berättelser" har träffats cirka en gång per månad. Under hösten arrangerades en "Inspirationskväll" med inbjuden konstnär. *Vem är du?* - Inför påskspelet i Skoghalls kyrka på påskdagen stod den skapande verksamheten för scenografi, foto och film. (Se även under rubriken 3.6 "Påskdrama") *Äldreboende* - Under vår och höst besöktes Björkhagsgården med en skapande verksamhet.

Utställningar:

"Stygn och berättelser" - broderiutställning i Konsthallen, Hammarö bibliotek. *"Möten"* - Sommarens fotoutställning på Hammars gård, av gruppen 12 fotografer. *"Låt mig vara ett ljus för någon"* - konfirmandutställning på Hammars gård under Allhelgona helgen. *"Stjärnor i juletid"* - Inför julen skapade förskolor, äldreboende och grupper i församlingen, körer, konfirmander en stjärnhimmel i Skoghalls kyrka. Förskolegrupper och äldreboende fick uppleva stjärnhimlen och kyrkans julkrubba. Projektet genomfördes i samarbete med barnverksamheten.

Övrigt:

Ny julkrubba på Arken - Utifrån teckningar av barn i verksamheten After school trycktes en julkrubba i kulissform till Arkens stora sal. *Kyrkogården* - Ett material med personhistoria arbetades fram för södra- och norra kyrkogården. *Konfirmand* - Den skapande verksamheten fanns under våren med i en skapande/foto och en sommarkonfirmandgrupp. Under hösten också i en skapande/foto/äventyrsgrupp. *Formgivning* - Inför biskopsvisitationen formgavs och tillverkades en gåva tillsammans med kyrkorådets ordförande. *Studiebesök* - Grupper har tagits emot och guidats i Hammarö kyrka och i Hammarö kulturbygd. *Kreativa bloggen* - Den skapande verksamheten kan följas genom text, bild och film på Kreativa bloggen.

3.2 Pilgrim

En pilgrimsvandring genomfördes i Hammarö kulturbygd i samarbete med Norrstrands församling. Sommarens utställning i Pilgrimskapellet hette *"Min pilgrimsränsel"*, gjord av barn och vuxna i församlingen.

3.3 Retreatverksamhet

Under 2015 har ett par "Bara Vara" dagar ägt rum i församlingen. Under Allhelgonahelgen ordnades en retreateftermiddag – lugna timmar - på Arken där 15 personer deltog. Söndagen efter jul anordnades en retreat i samband med gudstjänsten i Hammarö kyrka. Antalet deltagare var även där 15 personer. Retreaterna erbjuder avkoppling och återhämtning i en lugn och trygg miljö. Det finns möjlighet till samtalskontakt och själavård för den som önskar. I tystnaden och stillheten finns möjlighet att komma ikapp sig själv och närma sig Gud.

3.4 Sorgegrupp

Under året har de som haft närstående som avlidit erbjudits möjlighet till samtal om sorg. Det har varit två grupper under verksamhetsåret med 4 respektive 8 deltagare. Samtalsprocessen följer upplägg för samtal om sorg där sorgens olika skeden går igenom.

3.5 Kör- och musikverksamhet

Kyrkomusikernas uppgift i Hammarö församling består i orgel- och pianospel vid förrättningar så som dop, vigslar och begravning, vid gudstjänster och mässor samt vid andakter i kommunens äldreboenden och vårdinrättningar. Inför förrättningar förekommer ofta övning tillsammans med solist och även träff med brudpar inför kommande vigsel. I kyrkomusikernas uppdrag ingår också att leda körer och framträda med körer. Körverksamheten har regelbundna övningar och framträdanden. Kyrkomusikerna har också medverkat med sång och musik i konfirmandverksamheten samt gett enskilda lektioner för piano- och orgelelever. Vidare ingår i arbetet egen övning, skötsel av notförråd, ansvar för instrument, piano samt orgelvård.

Sommarmusik

I juli månad anordnades, på Hammars gård och i Hammarö kyrka, sommarmusikcafé med varierande musikprogram. Den frivilliga kollekten, som togs upp, gick till Gudrun Schedin-Ramströms stipendiefond.

Hammarönoten

Fyra torsdagskvällar varje termin har församlingsaftnar med musikunderhållning, allsång, kaffeservering och en avslutande andakt, anordnats på Hammars gård. Dessa kvällar erbjuder gemenskap i en välkomnande miljö.

3.6 Påskdrama

I påsktid arrangerade Hammarö församling påskdramat ”Vem är du?”. I dramat medverkande personer i olika åldrar från församlingens verksamheter. Förutom körer, musiker, präst och konstnär deltog också frivilliga medarbetare, förtroendevalda och personal. Församlingen anlidade en regissör och musiker engagerades från kommunens kulturskola. Musikalen uppfördes på påskdagen i Skoghalls kyrka med två föreställningar.

3.7 Café Vägkyrkan

Under högsommaren, i sex veckor, har Café Vägkyrkan hållit öppet dagligen klockan 11-18. Vägkyrkan innebär att både Hammarö kyrka och Mariakapellet håller öppet dagligen under sommarmånaderna och under denna period serveras också fika av ungdomar på Hammars gård. Regelbundet har erbjudits andakt i Hammarö kyrka vid lunchtid samt några musikkvällar på Hammars gård. Under 2015 arbetade 17-åringar under handledning av vuxen medarbetare i kaféet och besökarna uppgick till i drygt 90 personer per dag (drygt 3800 personer).

3.8 HBTQ

Under året har en av församlingens präster hyrts ut på 10 procent till Karlstads stift för att kompetensutveckla stiftets församlingar kring HBTQ-temat. Hammarö församling har firat Regnbågsmässa vid två tillfällen och varit en aktiv del i årets Värmland Pride. Här har församlingen tillsammans med Karlstads pastorat arrangerat aktiviteter i Pride Park, gått i paraden och visat sympatier genom flaggning med regnbågsflaggor vid kyrkor och församlingshem.

3.9 Miljöarbete

Arbetet med miljödiplomeringen i församlingen fortgår. Fairtradeutbildning och ekoteologi för hela församlingens personal samt några förtroendevalda har genomförts under året. En uppdatering av fas ett skedde under hösten. Detta för att, under 2016, kunna göra revision, för att nå fas två i diplomeringen.

Vidare är en ny dieseldriven bil inköpt. En tydligare ekonomisk placeringspolicy är införd där församlingen följer Svenska kyrkans rekommenderade fonder. Dessa har högre etiska och miljömässiga krav än bankernas etiska fonder. Policy för inköp av livsmedel är införd: Fairtrade, ekologiskt och närodlat i första hand. Diskussioner om ett nytt styr- och värmesystem för Skoghalls kyrka pågår. Förbrukade glödlampor byts succesivt ut till ledlampor. Kemikalieanvändningen är betydligt mindre än för några år sedan. Källsorteringskärl är beställda till Arken och Skoghall.

På kyrkogårdsförvaltningen har källsortering införts och ett skåp för farligt avfall, som töms regelbundet, är införskaffat. En container för brännbart har ersatt blandcontainern. Två gräspartier är avsatta till att bli ängar, och förslag för att återanvända vissa återlämnade gravstenar finns. Två batteritrimmar är inköpta för att minska användningen av de bensindrivna.

3.10 Kyrka för Fairtrade

Hammarö församling är diplomerad Kyrka för Fairtrade. Församlingen medverkar bland annat på detta sätt till en mer hållbar utveckling i fattiga delar av världen. Barn och unga undervisas om Fairtrade. Fairtradeprodukter säljs i olika sammanhang och Fairtradeinköp görs till verksamheterna. (Se även under 2.4.1. Internationella gruppen.)

3.11 Studiecirklar

Ett sätt att lära mer och få möjlighet till fördjupning i den kristna tron är att delta i en studiecirkel. Under 2015 har en grupp i Hammarö församling träffats och studerat de judiska och kristna högtiderna i relation till varandra samt följt den nuvarande situationen i Mellanöstern. I stilla veckan firades en förenklad ”judisk påskmåltid” och i januari medverkade inbjudna gäster i en gudstjänst med temat ”Hoppet om fred”.

4. Krisberedskap

4.1 POSOM

POSOM – psykiskt och socialt ombändertagande.

Sedan ett antal år tillbaka har Hammarö församling varit verksam inom POSOM i Hammarö kommun. POSOM finns till hands när människor drabbas av plötslig sorg. Vid ett flertal tillfällen har POSOM varit ett stöd för drabbade i kommunen. Hammarö församlings arbete ingår i den större regionen för hela Karlstadsområdet. Detta innebär att församlingen får ta del av utbildningar och konferenser för hela regionen.

5. Styrning och ledning

5.1 Styrningsfunktionen – förtroendeorganisationen

2015 var det andra verksamhetsåret i en pågående mandatperiod. Kyrkofullmäktige och kyrkoråd samt arbetsutskott, kyrkogårdsutskott och fastighetsutskott har haft ett antal sammanträden och arbetat med frågeställningar och beslut. Församlingens högsta beslutande organ är kyrkofullmäktige vilka har sammanträtt i maj och under november månad. Kyrkorådet, församlingens styrelse, har haft elva sammanträden under året. Utskotten har haft möten regelbundet – arbetsutskottet inför varje

kyrkoråd. Utöver den församlingsinstruktion med pastoralt program som arbetades fram av kyrkorådet och antogs av kyrkofullmäktige under det förra verksamhetsåret så tillämpar församlingen gällande lagstiftning och förordningar samt inomkyrkliga regelverk som Kyrkoordningen (KO) och Svenska kyrkans bekännelseskriter (SvKB), medelsförvaltningspolicy samt barnkonsekvensanalys. Inom området personal tillämpas Svenska kyrkans kollektivavtal.

5.2 Ledningsfunktionen

Ledningsgruppen bestående av kyrkoherde, kyrkogårdsföreståndare och kyrkokamrer har träffats regelbundet och arbetat med både övergripande strategiska och andra frågor. Viktiga ämnen som regelbundet tas upp i ledningsgruppen är arbetsmiljö och övergripande miljömål samt uppdatering och utformande av policyer.

6. Stödande verksamhet

6.1 Kansli och ekonomi

I kansliets uppgifter ingår bland annat att möta församlingsbor som vill ha hjälp med att lämna kondoleanser, boka begravningar, dop och vigslar liksom att vara ett stöd till de olika verksamheterna, de förtroendevalda samt egen personal. Här hanteras löner och arvoden för anställda, förtroendevalda, uppdragstagare och timanställda, fakturor och fakturering liksom beredning av underlag till förtroendevalda politiker. Kansliet hanterar även ett hundratal arrenden vad gäller avtalshantering, markfrågor, överlåtelser med mera.

Under året lanserades möjligheten att lämna gåvor och kondoleanser via Swish.

Kyrkorådet beslutade om ett nytt gåvo- och kondoleansändamål; Barnens Ark, som hjälper en ny generation romer i Europa och ger hopp om en bättre framtid.

6.2 Information

Det informativa arbetet i församlingen handlar om extern och intern kommunikation. Viktiga kanaler är det personliga mötet, webbplats, dagspress (annonsering och proaktiva insatser), affischering, direktutskick, sociala medier, riktade tidningar, verksamhetskatalog (i samarbete med Karlstad) och kommunens informationskanaler. Webbplatsen är navet för all information. Den uppdateras regelbundet och ska ge en övergripande bild av verksamheten, bland annat genom fotodokumentation. Informationsarbetet handlar också om att vara en resurs och ett stöd för personalen i verksamheterna.

6.3 Vaktmästeri

Vaktmästeriet har medverkat vid gudstjänster, begravningar, dop, vigslar, konfirmationer, musikcaféer, guidningar samt visningar av församlingshem. Vaktmästarna har deltagit i olika utbildningar så som säkerhet, brandskydd, fastighetsdag, samt körkort för skylift. I arbetet ingår lokalvård, handräckning, hämtningar, transporter och inköp.

6.3.1 Fastigheter

I församlingens fastigheter har följande arbeten utförts 2015:

Musiksalen i Skoghalls församlingshem har iordningsställts med målning och inredning. Arken har byggts ut med ett nytt ungdomsrum. Ateljén på Arken har uppdaterats med ny inredning. Idéer för

ett styr- och värmesystem till Skoghalls kyrka har tagits fram. Underhållsarbete av lokalerna har skett löpande.

7. Begravningsverksamhet

7.1 Kyrkogården

Utöver det löpande arbetet har följande projekt pågått:

Gravstenssäkring har pågått fortlöpande. Större delen av Södra kyrkogården är klar. Kyrkogårdens träd vårdas utifrån trädvårdsplanen, vilket innebär att arborister har beskurit ett femtiotal träd på Södra kyrkogården. Träd som varit dåliga har tagits ner och nya har planterats. Alla träd på Västra kyrkogården har beskurits, där har också all växtlighet förnygrats med beskärning eller nyplantering.

En åkbar gräsklippare med uppsamlare har bytts mot nyare modell samt en skylift har köpts in. Två stycken bensindrivna grästrimmers har bytts ut mot batteridrivna samt två nya lövblåsar har köpts in.

Kyrkogårdsförvaltningen har infört källsortering av allt avfall. En vård- och underhållsplan för kyrkogården har tagits fram och därur en skötselplan.

Under året har förvaltningen haft 134 gravsättningar varav 12 kistgravar, 61 urngravar och 61 gravsatta i minneslund. Det har varit cirka 500 beställda skötselåtaganden på gravplatser.

En kyrkogårdsarbetare har deltagit i Karlstads stifts murprojekt. Fortbildning under året har varit förarbevis för skylift, en dags kurs i skötsel av sommarblommor, utbildning i riskbedömning och förarbevis för hjullastare.

Kyrkogårdsutskottet har haft sex sammanträden under 2015.

8. Slutord

”2015 var ett händelserikt år som erbjöd många mötesplatser för församlingsbor och andra. Personal, förtroendevalda och frivilliga medarbetare gjorde många olika insatser för att sprida hopp och evangelium.

Nytt för året var att Hammarö kommun fick nya invånare från bl a Afganistan och Syrien. På Sätterstrand öppnade ett par nya flyktingboenden och också HVB hemmet utökade. Från och med 2015 ordnades därför fikaträffar i Cleveträffens lokaler centralt i Skoghall. Hammarö församling var en av flera olika aktörer som var aktiva i dessa fikaträffar med mingel och språkträning. Innan jul, i Luciatid, flyttade ”Fikafeet” till Skoghalls kyrka och församlingshem. Just i juletid bjöds musik, Luciatåg, saffransbullar och glögg, vilket var uppskattat. Under 2016 kommer Hammarö församling att samarbeta vidare med kommunen och frivilligorganisationer kring integration.

Under andra delen av 2015 gjordes en tillbyggnad på församlingshemmet Arken – ett ungdomsrum. Ungdomsrummet finansierades med donerade medel från Ruth Millbergs fond. Ungdomsrummet stod klart alldeles innan jul och invigdes av kyrkorådets ordförande, Bo Öster, den 17 december.

”Låt allt vad ni gör i ord eller handling ske i herrens Jesu namn och tacka Gud fadern genom honom.” Kol. 3: 17. Det var de bibelord som biskop Esbjörn använde genomgående i sitt visitationstal i Hammarö församling den 18/10-15. Nog var det så att det nyligen hade varit tacksägelsedag när biskopen

besökte oss, men tacksägelse behöver vi ge uttryck för ofta, helst varje dag, i våra liv och i vår tjänst i kyrkan. För vi förmår inte så mycket utan honom som ger oss kraften. Orden från psalm 181 får vägleda oss framåt, in nästa verksamhetsår: ”*Tacka för sången, tacka för ljuset och ljusets källa som är Guds ord*”. (E Farjeon 1931, A Frostenson 1976).”

Regina Piscator, kyrkoherde.